

**HỘI ĐỒNG KIỂM TRA
ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC****ĐỀ KIỂM TRA ĐÁNH GIÁ NĂNG LỰC
VÀO LỚP 6 THCS LÊ QUÝ ĐÔN****Năm học 2023-2024****Môn: Tiếng Việt***Thời gian: 40 phút (không kể thời gian phát đề)***Câu 1. (6,0 điểm)**

a) Em hãy đặt 1 câu có từ **tay** mang nghĩa gốc, 1 câu có từ **tay** mang nghĩa chuyển.

b) Xác định thành phần trạng ngữ, chủ ngữ, vị ngữ của các câu văn sau:

- Từ những ngôi nhà có người dậy sớm, khói bếp đã bay lên quyện vào sương mai.

- Xa xa, những ngọn núi nhấp nhô, thấp thoáng mây ngôi nhà, vài cánh chim chiều lững thững bay về tổ.

c) Trong đoạn văn: “*Tê tê săn mồi trông thật lạ mắt. Thức ăn của nó là sâu bọ, nhưng chủ yếu là các loài kiến. Miệng tê tê nhỏ, hai hàm chỉ có lợi, không có răng. Nhưng bù lại, nó có cái lưỡi để bắt mồi rất lợi hại.*” Các câu được liên kết với nhau bằng phép liên kết nào?

Câu 2. (4,0 điểm): Trong bài thơ “Đất và cây” nhà thơ Ý Nhi viết:

Đất thương cây non trẻ

Nuôi cấy dần lớn khôn

Cây thương mẹ vất vả

Tỏa một màu mát êm

Em hãy nêu biện pháp tu từ nổi bật được sử dụng trong đoạn thơ trên? Thông qua biện pháp tu từ đó, tác giả giúp em cảm nhận được điều gì đẹp đẽ trong cuộc sống của chúng ta?

Câu 3. (10,0 điểm): Quê hương Bim Sơn của em có rất nhiều cảnh đẹp trong đó có cảnh đẹp của buổi sáng bình minh. Em hãy tả lại một buổi sáng bình minh ấy vào mùa hè cho một người bạn thân của em ở xa.

---Hết---

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

Câu 1.

- a)
- Nghĩa gốc: Em rửa tay trước khi ăn cơm.
 - Nghĩa chuyển: Cô ấy là tay trống cừ khôi của ban nhạc.
- b)
- Từ những ngôi nhà có người dậy sớm, khói bếp// đã bay lên quyen vào sương mai.

TN

CN

VN

- Xa xa, những ngọn núi// nhấp nhô, thấp thoáng// mây ngôi nhà, vài cánh chim chiều// lững thững

TN

CN 1

VN 1

VN 2

CN 2

CN 3

VN 3

bay về tổ.

c) Các câu được liên kết với nhau bằng các phép liên kết sau:

- Phép thế: “Tê tê” - “nó”
- Phép lặp: “Tê tê” lặp 2 lần
- Phép nối: sử dụng quan hệ từ “nhưng”

Câu 2.

- Biện pháp tu từ nổi bật nhất được sử dụng trong đoạn thơ trên là biện pháp nhân hóa
- Tác giả đã mượn hình ảnh đất và cây non ví như người mẹ và đứa con của mình. Ngụ ý tình yêu thương bao la của người mẹ dành cho con cái của mình là không thể nào đếm được. Qua đó, em nhận thấy được những cử chỉ ân cần của người mẹ đã làm cho con tim lạnh lẽo này trở nên ấm áp hơn bao giờ.

Câu 3.

Dàn ý:

Mở bài: Giới thiệu về khung cảnh buổi sáng bình minh ở trên quê hương em.

Thân bài:

- Tả bao quát:

- Không khí trong lành, mát mẻ
- Bầu trời cao, trong xanh, vầng chút ánh hồng của buổi bình minh
- Những cơn gió mát mẻ, có chút se lạnh của sáng sớm
- ...

- Tả chi tiết:

- Con đường
- Bầu trời
- Cây cối
- Con người
- ...

Kết bài: Nêu suy nghĩ, cảm xúc của em sau khi được quan sát khung cảnh buổi sáng trên quê hương.

Bài tham khảo 1:

Có lẽ đối với nhiều người thì được ngắm nhìn cảnh biển vào buổi sáng đối với họ là một điều khá hiếm hoi. Nhưng đối với những đứa trẻ được sinh ra trên chính vùng đất thấm vị biển là một điều không mấy xa lạ. Nhưng không vì thế mà chúng tôi không thích ngắm nhìn biển mỗi lúc bình minh. Chúng tôi yêu tất cả những gì thuộc về biển về quê hương. Được ngắm nhìn cảnh bình minh trên biển là một điều mà lũ trẻ chúng tôi ai cũng muốn làm mỗi ngày.

Buổi sáng cuối tuần tôi xin phép mẹ cùng chị ra biển sớm để ngắm nhìn cảnh bình minh. Trên con đường tôi và chị ra biển cảnh vật hôm nay thật đẹp, những hàng cây nối tiếp nhau ngã nghiêng đón chúng tôi ra biển. Khi những luồng gió mạnh đập vào tai kêu ù ù lạnh buốt thì cũng là lúc chúng tôi sắp ra đến biển. Phía trước mặt chúng tôi bây giờ là một vùng cát trải dài theo đường bờ biển kéo dài xa xôi. Trên cát bây giờ vẫn còn lấm tấm những hạt sương đêm còn đang đọng lại khiến cho ta có cảm giác như được đang ở trong một thế giới của những điều nguyên vẹn sơ khai.

Chúng tôi bước những bước chân đầu tiên trên bãi cát buổi sớm, những hạt cát mát rượi len lỏi vào từng kẽ tay rồi rơi xuống đất nhìn thật thích mắt. Đến gần biển hơn, tôi có cảm giác một hương vị mát lạnh trong trẻo của buổi sáng sớm không một chút khói bụi. Một cảm giác thư thái dễ chịu ủa đến mà không một nơi nào có thể đem lại cho ta ngoài biển. Lại gần hơn chút nữa tôi mới nhìn kĩ màu

nước biển trong xanh mát lạnh đến kì diệu. Màu xanh ấy trải dài mênh mông vô tận. Có lần tôi đã hỏi bố là tận cùng của biển là ở đâu thì khi đó bố chỉ mỉm cười và nói rằng khi nào con lớn thêm chút nữa con hãy tự tìm hiểu xem tận cùng biển là ở đâu nhé. Tôi cũng biết rằng đó là một nơi chắc xa xôi lắm đến với nó có lẽ tôi phải đi một chặng đường rất dài. Tôi nghĩ không biết ở bờ biển bên kia liệu có những người đang ngắm nhìn cảnh biển bình minh như tôi và chị bây giờ không nhỉ. Thoáng nghĩ một lát, những cơn gió đưa tôi trở lại với cảnh biển bây giờ. Khi ấy tôi nghe thấy những tiếng ồn ào từ phía sau đang tới gần. Thì ra đó là những người ngư dân đang chuẩn bị đi ra biển đánh cá. Tôi thích lắm không những được nhìn cảnh biển mà còn được nhìn đoàn thuyền ra khơi đánh cá thì đúng là một điều tuyệt vời biết bao.

Chỉ một lát sau những thanh niên khỏe khoắn đã chuẩn bị sẵn sàng ra khơi đánh cá. Mặt nước lúc này còn đang lăn tăn gợn sóng thì bỗng chốc được thay thế bằng những mạch sóng dài nối đuôi nhau theo đoàn thuyền ra ngoài đại dương. Bỗng lúc này chị tôi ngân nga một vài câu hát như một lời tạm biệt con thuyền ra khơi. Tôi hi vọng ngày hôm nay sẽ là một ngày ra khơi thắng lợi.

Phóng xa tầm mắt tôi trông thấy những đoàn thuyền đang nối đuôi nhau khuất dần bóng. Đó cũng là lúc bình minh trên quê hương tôi đã dần tắt. Những tia nắng đầu tiên của buổi sáng sớm đã bắt đầu len lỏi vào trong những rặng dừa len lỏi chiếu qua những hạt cát trên biển. Những hạt cát được nhuộm một sắc ánh vàng trông chúng thật tuyệt. Chỉ một lúc sau đó những tia nắng đã chiếu những ánh nắng xuống biển, nhìn những tia nắng rọi xuống mặt biển cảm giác như những ánh bạc lung linh.

Sau đó tôi và chị cùng nhau đi xuống ven biển nhặt những viên san hô lấp lánh ánh bạc trông thật tuyệt. Gần đó là tiếng máy bác đang đi thu gom rác xung quanh biển để làm sạch môi trường. Tôi và chị nán lại thêm chút nữa để giúp các bác làm sạch bờ biển. Công việc này làm tôi thấy rất có ý nghĩa.

Cuối cùng tôi và chị cũng buộc phải ra về dù ai cũng muốn nán lại thêm chút nữa nhưng lúc này đã gần trưa chúng tôi rảo bước chân nhanh nhẹn về nhà. Lần sau tôi sẽ đưa các bạn đến để cùng nhau làm sạch môi trường biển để mỗi buổi sáng trên quê hương sẽ luôn trong lành với những hương vị chỉ của riêng.

Bài tham khảo 2:

Mỗi người sinh ra đều gắn bó với mảnh đất quê hương mình, với những cảnh sắc tươi đẹp của quê hương. Đối với em, cảnh quê hương vào buổi sáng mùa hè luôn là để lại ấn tượng khó phai trong tâm trí em.

Buổi sáng mùa hè ở quê hương thật yên lành và trong trẻo. Sau một đêm dài, ông mặt trời thức giấc từ từ nhô lên sau lũy tre làng, chiếu những tia nắng yếu ớt đầu tiên đánh thức nhân gian. Vạn vật đang ngủ say bỗng bừng lên trong nắng sớm. Những giọt sương như hạt ngọc trời long lanh vẫn còn đọng lại trên những chiếc lá, giăng mắc trên những lùm cây tạo một sự huyền ảo mơ hồ. Trong vườn, cây cối còn thấm đẫm sương đêm, những cây cau cao mảnh dẻ đang vươn cánh tay dài rộng để hứng những tia nắng sớm đầu tiên. Chú gà trống dường như cũng thức giấc cùng ông mặt trời, đứng trên đồng rơm gáy vang bài ca quen thuộc chào đón ngày mới, nhắc mọi người rằng một ngày nữa sắp bắt đầu rồi, mau mau dậy đi thôi. Tiếng gáy của chú làm cho cây cối giật mình tỉnh giấc, khẽ vươn mình cựa quậy. Màu xanh của cây được ánh nắng chiếu vào trở nên tươi tắn, rục rờ hơn, tràn đầy nhựa sống. Những chú chim cũng rời tổ bay lượn khắp trời, vui vẻ hát lên những khúc ca hay nhất để ca ngợi quê hương yên bình và hạnh phúc.

Mọi người đang chuẩn bị để sẵn sàng đón ngày mới đầy tốt đẹp của mình. Các bác nông dân đang dắt những chú trâu ra đồng, mang theo hi vọng về một ngày làm việc hiệu quả để có một vụ mùa bội thu. Cánh đồng lúa trong nắng sớm ánh lên sắc vàng của sự trù phú, những cơn gió mát lành của mùa hạ thổi qua làm biếc lúa khẽ gợn lên vô vàn những con sóng nhỏ nối đuôi nhau đi về tận phía chân trời. Các bà, các mẹ rủ nhau đi chợ sớm, họ trò chuyện rôm rả về việc gia đình, việc đồng áng, việc buôn bán. Vài đứa trẻ con đang nô đùa như những con chim non ríu rít. Từng tốp học sinh thong thả đi bộ đến trường, chiếc khăn quàng đỏ thắm trên vai, gương mặt họ ánh lên niềm háo hức và rạng rỡ. Ai ai cũng bắt đầu ngày mới với tâm trạng thật háo hức, vui tươi, lòng tràn đầy niềm tin và hy vọng về một khởi đầu tốt lành.

Buổi sáng mùa hè ở quê hương luôn để lại trong em những dư vị ngọt ngào cùng cảm xúc thân thương. Ngắm nhìn vẻ đẹp của quê hương thanh bình, em càng cảm thấy yêu quê hơn, tự nhủ phải học tập thật tốt để sau này góp phần xây dựng quê hương đất nước giàu đẹp.